

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на енергетиката

Нормативен акт:

Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници

☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

.....

Лице за контакт:

Александрина Димитрова, началник на отдел
ЕЕВЕИ, дирекция ЕСПУЕР
Мария Минова, държавен експерт, отдел
ЕЕВЕИ, дирекция ЕСПУЕР

Телефон и ел. поща:

02 92 63 143,
e-mail: a.dimitrova@me.government.bg

02 92 63 148
e-mail: m.minova@me.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001 от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2018/2001) “

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Основният нормативен акт, който урежда обществените отношения в областта на енергията от възобновяеми източници (ВИ) е Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ). С действащия ЗЕВИ и подзаконовата нормативна уредба към него са транспонирани изискванията на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива 2009/28/ЕО), определяща регулаторната рамка за насърчаване използването на енергия от ВИ в Общността до 2020 г. В Директива 2009/28/ЕО са установени задължителни национални цели на държавите членки, съвместими с 20-процентния дял на енергията от ВИ и с 10-процентния дял на енергията от ВИ в транспорта за потреблението на енергия в ЕС до 2020 г. За България е установена задължителна национална цел от 16 % дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия на страната до 2020 г., включваща 10 % задължителен дял на енергията от ВИ в транспорта.

С приемането на Директива (ЕС) 2018/2001 в рамките на законодателната инициатива "Чиста енергия за всички европейци" се определят принципите, с оглед на които държавите членки колективно да осигурят постигането през 2030 г. на поне 32-процентен дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия в Съюза.

На основание Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, Република България изготви и представи в ЕК Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (ИПЕК). В ИПЕК са определени основните цели и мерки за осъществяване на националните политики в областта

на енергетиката и климата, в контекста на европейското законодателство, принципите и приоритети за развитие на енергетиката до 2030 г., с хоризонт 2050 г.

В ИПЕК е установена национална цел за най-малко 27.09 % дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия през 2030 г., като за постигането ѝ ще бъдат прилагани съществуващи, а така също и допълнителни политики и мерки, за чието изпълнение е необходимо да бъдат въвеждани съответни нормативни изисквания.

Интегрираният план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030г. е публикуван на интернет-страницата на МЕ.

https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/implementation-eu-countries/energy-and-climate-governance-and-reporting/national-energy-and-climate-plans_en#final-necps).

Срокът за транспонирането на Директива (ЕС) 2018/2001 беше 30 юни 2021 г., което налага извършването на промени в ЗЕВИ.

Транспонирането на новите изисквания в Директива (ЕС) 2018/2001 налага извършването на промени в ЗЕВИ и изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЕВИ (ЗИД на ЗЕВИ).

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Действащият към настоящия момент ЗЕВИ, не отговаря на новите изисквания на Директива (ЕС) 2018/2001. Това налага промени в ЗЕВИ, които да приведат в съответствие националното законодателство с новата европейска правна рамка.

Най-съществените нови елементи в Директива (ЕС) 2018/2001, които налагат изменение на ЗЕВИ са:

- 1) Въвеждане на пазарен механизъм за насърчаване на потреблението на електрическа енергия от ВИ (чл. 4 от Директива (ЕС) 2018/2001);

В Директива (ЕС) 2018/2001 се предвижда прякото ценово подпомагане да се извършва въз основа на проведени тръжни процедури и предоставяне на променлива или фиксирана пазарна премия за количествата електрическа енергия, продадени на свободния пазар на електрическа енергия.

Такава възможност не съществува в ЗЕВИ, като регламентираното подпомагане е свързано с преференциални цени и дългосрочни договори за изкупуване само при въвеждането на нови инсталации с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии.

Всички нови енергийни обекти с обща инсталирана мощност над 30 kW могат да реализират произведената електрическа енергия на свободния пазар на електрическа енергия.

- 2) Създаване на едно или повече звена за контакт (чл. 16 от Директива (ЕС) 2018/2001);

Единните звена за контакт следва да бъдат в състояние да упътват заявителя и да го улесняват по време на цялата административна процедура така, че заявителят да не е необходимо да се свързва с други административни органи, за да осъществи процеса на издаване на разрешения, освен ако самият той не предпочете да направи това.

Понастоящем не съществуват звена за контакт и администрирането се извършва от възложителя на инвестиционното намерение за изграждане на централа/инсталация за производство на електрическа енергия от ВИ.

- 3) Облекчения при присъединяване на потребителите на собствена енергия от ВИ и на демонстрационните проекти на възобновяема енергия с електрическа мощност равна или по-малка от 10.8 kW (чл. 17 от Директива (ЕС) 2018/2001);

В Директива (ЕС) 2018/2001 е регламентирано изискване за обикновено уведомяване при присъединяване на потребителите на собствена енергия от ВИ и на демонстрационните проекти на възобновяема енергия с електрическа мощност равна или по-малка от 10.8 kW. Посоченото изискване не е регламентирано в ЗЕВИ.

- 4) Създаване на условия за развитие на потребители на собствена електрическа енергия от ВИ и общности за възобновяема енергия (чл. 21 и чл. 22 от Директива (ЕС) 2018/2001);

В Директива (ЕС) 2018/2001 са регламентираны изисквания за потребителите на собствена електрическа енергия от ВИ и за общности за възобновяема енергия, които могат да произвеждат, потребяват, акумулират и продават, произведената от тях електрическа енергия. Посочени са условията, на които трябва да отговарят, както и правата и задълженията им.

В действащия ЗЕВИ има възможност при подаване искане за проучване на условията и начина на присъединяване пред оператора на електрическата мрежа, производителят да декларира, че произведената електрическа енергия от ВИ ще бъде използвана за собствено потребление. Също така за малки инсталации с инсталирана мощност до 30 kW (чл. 24, т. 1 на ЗЕВИ) са предвидени съкратени срокове по присъединяване, не се изисква одобряване на инвестиционен проект и разрешение за ползване. Разрешението за строеж се издава на базата на становище от инженер конструктор. Количеството електрическа енергия, което не е използвано за собствено потребление, се изкупува от съответния краен снабдител по цена, определена от КЕВР при условията и по реда на съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката.

Със ЗИД на ЗЕВИ се предвижда въвеждането на благоприятна рамка за насърчаване и улесняване на развитието на потреблението на собствена електрическа енергия от ВИ.

- 5) Увеличаване използването на енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане (чл. 23 и чл. 24 от Директива (ЕС) 2018/2001);

В Директива (ЕС) 2018/2001 е регламентирано задължение за увеличаване на дела на енергията от ВИ за сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане, ориентировъчно с 1.3 процентни пункта средно за година, изчислено за периодите 2021—2025 г. и 2026—2030 г. Това увеличение е ограничено до ориентировъчно 1,1 процентни пункта за тези държави членки, в които не се използва отпадна топлина и студ.

За постигането на посоченото задължение може да се предвиди физическо включване на енергия от ВИ или отпадна топлина и студ в енергията и горивата, доставяни за отопление и охлаждане, стимулиране на високоефективни отоплителни и охладителни инсталации, използващи енергия от ВИ в сгради; използване на енергия от ВИ или на отпадна топлина и студ за промишлени топлинни или охладителни процеси; др. мерки, включително фискални мерки или други финансови стимули.

В чл. 18, ал. 3 и чл. 20 от ЗЕВИ са предвидени стимули за производството на топлинна енергия и енергия за охлаждане от ВИ, които следва да бъдат разгледани и прецизирани с оглед постигане на съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/2001 и създаване на условия за постигане на посоченото средногодишно увеличение на енергията от ВИ сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане.

- 6) Гаранции за произход за енергия от ВИ (чл. 19 от Директива (ЕС) 2018/2001);

Директива (ЕС) 2018/2001 изисква да бъде предвидено издаването на ГП за газ, включително водород.

В действащата нормативна уредба са регламентирани изисквания само по отношение на ГП за удостоверяване произхода на произведената електрическа и топлинна енергия и енергия за охлаждане от ВИ. Необходимо е обхватът на ГП, които понастоящем съществуват за енергията от ВИ да се разшири, така че да включва и газ от ВИ.

- 7) Критерии за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове за биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса (чл. 29 от Директива (ЕС) 2018/2001);

Директива (ЕО) 2018/2001 регламентира изисквания относно критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на ПГ освен за биогоривата и течните горива от биомаса и за газообразните и твърдите горива от биомаса. Завишени са изискванията по отношение на намалението на емисиите на ПГ. Извършено е разграничение между критериите за устойчивост и намалението на емисиите на ПГ.

Въведено е ново изискване за ефективността на инсталациите/централите за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане с обща номинална топлинна мощност, по-голяма или равна на 20 MW за твърдите горива от биомаса, и с обща номинална топлинна мощност, по-голяма или равна на 2 MW за газообразните горива от биомаса.

В ЗЕВИ са въведени изисквания за критериите за устойчивост само за течните горива от биомаса и за биогоривата. Освен това критериите за устойчивост включват и изискванията за намалението на ПГ. Това налага извършване на промени и допълване на поставените в ЗЕВИ изисквания за критериите за устойчивост и за намалението на ПГ. Изискване за ефективността на инсталациите/централите за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане не съществуват.

- 8) Увеличаване на използването на възобновяема енергия в транспортния сектор (чл. 25, чл. 26 от Директива (ЕС) 2018/2001).

Директива (ЕС) 2018/2001 въвежда задължение към доставчиците на горива, които да гарантират изпълнението на целта за минимален 14 % дял на енергията от ВИ в крайното потребление на енергия в сектор транспорт. Предвидено е увеличаване на дела на биогорива от ново поколение и на биогаза в крайното потребление на енергия в сектор транспорт - най-малко на 0.2 % през 2022 г., най-малко на 1 % през 2025 г. и най-малко на 3.5 % през 2030 г. Ограничава се използването на биогорива и биогаз, произведени от суровини, посочени в част Б от приложение IX на Директива (ЕС) 2018/2001 (отпадъчно олио и животински мазнини) до максимум 1.7 % от енергийното съдържание на транспортните горива, потребявани на пазара.

В чл. 12, ал. 1 от ЗЕВИ е определен задължителен 10 % дял на енергията от ВИ в сектор транспорт, определена е национална цел за биогорива от ново поколение в размер на 0.05 процентни пункта енергийно съдържание от задължителния дял на енергия от ВИ във всички видове транспорт за 2020 г.

Предвид изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001 е необходимо да бъдат извършени промени в ЗЕВИ с цел регламентиране на новите изисквания.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

С Директива (ЕС) 2018/2001 се установяват правила относно финансовото подпомагане за електрическата енергия от ВИ, за потреблението на собствена електрическа енергия от ВИ и за използването на енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане и в сектор транспорт, допълват се изискванията за издаване на гаранциите за произход (ГП), въвежда се необходимостта за създаване на едно или повече звена за контакт. В нея са установени и

критерии за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове (ПГ) за биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса.

Посочените нови изисквания в Директива (ЕС) 2018/2001 налагат извършването на промени в ЗЕВИ и изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЕВИ (ЗИД на ЗЕВИ).

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Съгласно чл. 36 от Директива (ЕС) 2018/2001 държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 2—13, членове 15—31 и член 37 и приложения II и III и приложения V—IX, най-късно до 30 юни 2021 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Също така когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, съгласно който позоваванията в действащите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условието и редът на позоваване и формулировката на уточнението се определят от държавите членки.

Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е изготвяна последваща оценка на действащия ЗЕВИ.

В изпълнение на чл. 22, ал. 1 от Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници България изготвя двугодишни за напредъка на България в насърчаването и използването на енергията от възобновяеми източници, в които се съдържа информация за ЗЕВИ и извършените в него промени, с оглед прецизиране на действащите разпоредби и постигане на целите на политиката в областта на енергията от ВИ.

В ИПЕК, определящ основните цели и мерки за осъществяване на националните политики в областта на енергетиката и климата до 2030 г., с хоризонт 2050 г. е включен анализ на текущото състояние на сектора и прогноза за развитието до 2030 г., с хоризонт 2050 г. Включена е и оценка на въздействието на планираните политики и мерки.

2. Цели:

С промяната на ЗЕВИ ще бъдат транспонирани изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001.

Срокът за транспониране на Директивата е 30 юни 2021 г.

Основната цел е:

Постигане на националната цел за 27.09% дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г., както и на задължителната цел за сектор транспорт.

Конкретните цели:

Цел 1 „Създаване на едно или повече звена за контакт“

Цел 2 „Облекчаване на условията за присъединяване на потребителите на собствена енергия от ВИ и на демонстрационните проекти на възобновяема енергия с електрическа мощност равна или по-малка от 10.8 kW“

Цел 3 „Създаване на условия за развитие на потребители на собствена електрическа енергия от ВИ и общности за възобновяема енергия“

Цел 4 „Увеличаване използването на енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане“

Цел 5 „Допълване на изискванията за гаранциите за произход на енергията от ВИ“

Цел 6 „Допълване на и въвеждане на допълнителни изисквания по отношение на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове за биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса“

Цел 7 „Увеличаване използването на енергия от възобновяеми източници в транспортния сектор“

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Новите норми ще имат отражение върху дейността на държавни институции и органи на местното самоуправление – Министерство на енергетиката, Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, Изпълнителна агенция по горите, Комисия за енергийна и водно регулиране, Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, Агенцията за устойчиво енергийно развитие, областните управители, кметовете на общини.

Предвидените законодателни промени засягат интересите на:

1. Всички участници на електроенергийния пазар, в т.ч.: обществения доставчик на електрическа енергия; крайните снабдители на електрическа енергия; производителите на електрическа енергия от ВИ; крайните клиенти; оператора на електропреносната мрежа; операторите на електроразпределителна мрежа; търговците на електрическа енергия; доставчиците от последна инстанция; оператора на организирания борсов пазар на електрическа енергия;
2. Топлопреносни предприятия, доставчици на топлинна енергия, производители на топлинна енергия и енергия за охлаждане, промишлени предприятия;
3. Оператори на газопреносната и газоразпределителните мрежи, обществения доставчик на природен газ, крайните снабдители на природен газ и търговци на природен газ;
4. производители и търговци на биогорива, твърди, течни и газообразни горива от биомаса и суровините за тяхното производство, в т.ч. икономическите оператори по чл. 40, ал. 1 от ЗЕВИ и чл. 3 от Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса;
5. граждани.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“: продължават да се прилагат действащите нормативни изисквания, регламентирани в ЗЕВИ, без да се внасят изменения

Описание:

Действащата нормативна уредба не е в състояние да отговори адекватно на измененията в общите политики на ЕС по отношение насърчаването на потреблението на енергия от ВИ, както и произтичащите от тях задължения за страната.

При този вариант, българското законодателство в областта на енергията от ВИ няма да бъде приведено в съответствие с европейското законодателство, което от своя страна може да доведе до инициране на наказателни процедури за нетранспониране на европейското законодателство от страна на Европейската комисия и евентуално завеждане на дела в Съда

на Европейския съюз и заплащане на глоби.

При този вариант няма да бъдат създадени условия за постигане на националната цел за 27.09 % дял на енергията от ВИ в брутно крайно потребление на енергия и на целта за минимален 14 % дял на енергията от ВИ в крайното потребление на енергия в сектор транспорт. При съществуващите политики и мерки в периода 2021-2030 г. дялът на енергията от ВИ в брутно крайно потребление на енергия ще нарасне до 24.73 %, а в сектор транспорт ще бъде постигнат дял от 11.73 % дял на енергията от ВИ в крайното потребление на енергия в този сектор през 2030 г. (Разгледан сценарий WEM в ИПЕК).

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически положителни въздействия:

Липсата на промени в настоящата регулаторна рамка няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови ресурси и експертен потенциал.

Социални положителни въздействия:

Не са идентифицирани такива

Екологични положителни въздействия:

Не са идентифицирани такива

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически негативни въздействия:

- Неизпълнение на изискванията за транспониране на Директива (ЕС) 2018/2001, което ще постави страната под риск от стартиране от страна на ЕК на процедура по нарушение по чл. 258 от ДФЕС и в най-лош сценарий би могло да завърши с иск пред Съда на ЕС и осъдително решение за България, респ. финансова глоба;

- Запазване на статуквото няма да доведе до въздействие върху заинтересованите страни и ще продължи прилагането на действащата нормативна уредба, която не е в състояние да отговори адекватно на измененията в общите политики на ЕС за климатичните промени и потреблението на енергия от ВИ, както и произтичащите от тях задължения за страната.

Социални негативни въздействия:

Липсата на законодателна инициатива за въвеждане на допълнителни мерки, които да позволят постигането на националната цел за дял на енергията от ВИ няма да даде възможност за предвиденото намаляване на емисиите в резултат от употребата на конвенционални горива, което има негативно отражение върху качеството на живот на населението, както и ограничи възможността за устойчив икономически растеж и заетост.

Екологични негативни въздействия:

Наред с прякото негативно въздействие върху изменението на климата, липсата на действия спрямо въвеждането на новите изисквания от Директива (ЕС) 2018/2001 в националното законодателство ще застраши изпълнението на новите цели и политики на ЕС в областта на енергетиката и климата. В този смисъл вариант 1 ще бъде с изключително негативно въздействие, поради което отпада като възможен вариант на действие.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Малките и средни предприятия (МСП) представляват значителна част от заинтересованите страни в трите сектора: електрическа енергия от ВИ, топлинна енергия и енергия за охлаждане и транспорт.

При този вариант използването на енергията от ВИ ще бъде ограничено и няма да даде възможност за повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитието, перспективите за износ, възможностите за заетост в МСП.

Административна тежест:

При този вариант не се постига намаление на административната тежест, чрез:

- създаване на звена за контакт, посредством които ще се облекчат административните процедури при инвеститорите, изграждащи централи за производство на електрическа енергия от ВИ;
- въвеждане на облекчения при присъединяване на потребителите на собствена енергия от ВИ и на демонстрационните проекти на възобновяема енергия с електрическа мощност равна или по-малка от 10.8 kW.

Вариант 2 „ Частично транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/2001 “:

Описание:

При този вариант, българското законодателство в областта на енергията от ВИ частично ще бъде приведено в съответствие с европейското законодателство, което от своя страна може да доведе до инициране на наказателни процедури за нетранспониране на европейското законодателство от страна на Европейската комисия и евентуално завеждане на дела в Съда на Европейския съюз и заплащане на глоби.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически положителни въздействия:

Частичното извършване на промени в настоящата регулаторна рамка ще създаде по-плавно въвеждане на действия, пораждащи необходимост от допълнителни финансови ресурси и експертен потенциал.

Социални положителни въздействия:

Не са идентифицирани такива

Екологични положителни въздействия:

Не са идентифицирани такива

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически негативни въздействия:

- Неизпълнение на изискванията за транспониране на Директива (ЕС) 2018/2001, което ще постави страната под риск от стартиране от страна на ЕК на процедура по нарушение по чл. 258 от ДФЕС и в най-лош сценарий би могло да завърши с иск пред Съда на ЕС и осъдително решение за България, респ. финансова глоба;

- Частичното запазване на статуквото няма да доведе до значимо въздействие върху заинтересованите страни и ще продължи прилагането на някои изисквания от действащата нормативна уредба, която не е в състояние да отговори адекватно на измененията в общите политики на ЕС за климатичните промени и потреблението на енергия от ВИ, както и произтичащите от тях задължения за страната.

Социални негативни въздействия:

Няма да бъде реализирано въвеждането на допълнителни мерки и съответно постигането на националната цел за дял на енергията от ВИ. Това няма да даде пълна възможност за предвиденото намаляване на емисиите в резултат от употребата на конвенционални горива, което има негативно отражение върху качеството на живот на населението, както и ограничи възможността за устойчив икономически растеж и заетост.

Екологични негативни въздействия:

Наред с прякото негативно въздействие върху изменението на климата, недостатъчните и непълни действия спрямо въвеждането на новите изисквания от Директива (ЕС) 2018/2001 в националното законодателство ще застраши изпълнението на новите цели и политики на ЕС в областта на енергетиката и климата. В този смисъл вариант 2 ще бъде с изключително негативно въздействие, поради което отпада като възможен вариант на действие.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При този вариант използването на енергията от ВИ ще бъде ограничено и няма да даде достатъчна възможност за повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитието, перспективите за износ, възможностите за заетост в МСП.

Административна тежест:

При този вариант не се постига намаление на административната тежест

Вариант 3 „Въвеждане на новите изисквания на Директива (ЕС) 2018/2001“:

Описание:

При този вариант, българското законодателство в областта на енергията от ВИ ще бъде приведено в пълно съответствие с европейското законодателство, което от своя страна ще избегне иницирането на наказателни процедури срещу страната и евентуално завеждане на дела в Съда на Европейския съюз и заплащане на глоби. Промените в ЗЕВИ ще допринесат за ускоряване на потреблението на енергията от ВИ и постигане на декарбонизация на индустрията и енергийния сектор в страната.

При този вариант ще бъдат създадени условия, с които да се реализират мерки, осигуряващи изпълнението на определените в ИПЕК национални цели.

Съгласно ИПЕК при прилагане на съществуващи и на допълнителни политики и мерки, в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001 ще бъде постигната определената национална цел от 27.09 % дял на енергията от ВИ в brutното крайно потребление на енергия до 2030 г. и 14.2 % дял на енергията от ВИ в крайното потребление на енергия в сектор транспорт.

Реализацията на предвидените мерки е предпоставка за постигане на високо ниво на инвестиции в сектора, което от своя страна ще допринесе за създаването на работни места и ще обуслови необходимост от висококвалифицирани експерти с технически познания за производството и монтажа на инсталациите за производство на енергия от ВИ.

Важен аспект ще бъде подобряване на познанията и уменията на човешките ресурси в страната в областта на цифровите технологии, което да спомогне за широкото използване на информационни и комуникационни технологии и услуги, базирани на тях, и постигането на дигитален растеж.

С оглед пълното транспониране на Директива ЕС) 2018/2001 ще бъдат извършени промени в следните подзаконови нормативни актове към ЗЕВИ:

- Наредба № РД-16-1117 от 14.10.2011 г. за условията и реда за издаване, прехвърляне, отмяна и признаване на гаранциите за произход на енергията от възобновяеми източници.

Промените са свързани с разширяването на обхвата на ГП за удостоверяване произхода на произведената електрическа и топлинна енергия и енергия за охлаждане от ВИ, с газ от ВИ и ще засегне производителите на газ от ВИ;

- Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса (Приета с ПМС № 302 от 26.11.2012 г., обн., ДВ, бр. 95 от 4.12.2012 г., в сила от 4.01.2013 г., изм. и доп., бр. 10 от 1.02.2019 г.).

Промените са свързани с хармонизиране на изискванията по отношение на критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите от ПГ при потребление на биогорива, газообразни, течни и твърди горива от биомаса и ще засегне производителите и търговци на биогорива, твърди, течни и газообразни горива от биомаса и суровините за тяхното производство, в т.ч.

икономическите оператори по чл. 40, ал. 1 от ЗЕВИ и чл. 3 от Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически положителни въздействия:

Въвеждането на изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001, чрез ЗИД на ЗЕВИ ще гарантира постигане на заложените цели в областта на климата и енергетиката до 2030г. По този начин ще се постави основа и база за надграждане и развитие на политиките в тези области за следващите периоди след 2030 г., с перспектива до 2050 г. В допълнение, с въвеждане на последващи мерки и стимули биха могли да бъдат преодолените констатираните слабости в сектора.

Новата регулаторна рамка ще осигури увеличаване на използване на енергия от ВИ, което допринася за подобряване на сигурността на енергийните доставки.

Социални положителни въздействия:

Въвеждането на новите изисквания на Директива (ЕС) 2018/2001, чрез ЗИД на ЗЕВИ ще спомогне за технологичното развитие и иновациите, с което се повишават възможности за трудова заетост и регионално развитие, ще се повиши ролята на гражданите за постигането на енергиен преход и ще се намали административната тежест за производителите

Екологични положителни въздействия:

Новата регулаторна рамка ще позволи широкото развитие на енергията от ВИ във всички сектори на икономиката на страната и има изключително важна роля при всички сценарии за декарбонизация на енергетиката, както и за създаването на условия за устойчиво, екологосъобразно и ефективно производство и потребление на биогорива, твърди, течни и газообразни горива от биомаса.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически негативни въздействия:

С Директива (ЕС) 2018/2001 са въведени някои нови подходи, което изисква създаване на необходимата организация в административните структури и известно технологично време за установяване на процедурите и практическото навлизане на дейностите, в т.ч.:

- въвеждане на пазарен механизъм за насърчаване на потреблението на електрическа енергия от ВИ;
- създаване на звена за контакт, чрез които ще се облекчат административните процедури при инвеститорите, изграждащи централи за производство на електрическа енергия от ВИ;
- създаване на условия за потребителите на собствена електрическа енергия от ВИ и на общностите за възобновяема енергия;
- осигуряване на необходимите количества биогорива от ново поколение, както и възобновяемите течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход, рециклирани въглеродни горива, които да обезпечат постигането на целта в сектор транспорт;
- хармонизиране на изискванията по отношение на критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите от ПГ при потребление на биогорива, газообразни, течни и твърди горива от биомаса.

Тези въздействия ще имат отражение върху всички заинтересовани страни.

Това от своя страна ще доведе до необходимост от осигуряване на допълнителен експертен и финансов ресурс за бъдещото прилагане на Директива (ЕС) 2018/2001.

Социални негативни въздействия:

Не са идентифицирани такива.

Екологични негативни въздействия:

При този вариант не се идентифицират екологични негативни въздействия. Предвидените законодателни промени ще позволяват увеличаване на производството и потреблението на енергия от ВИ, ще окажат благоприятно въздействие върху околната среда и ще допринесат за намаляване на емисиите на ПГ.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Увеличаване използването на енергията от ВИ ще окаже положително въздействие върху възможностите за повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитието, перспективите за износ, възможностите за заетост в МСП.

Административна тежест:

Очакваното намаление на административната тежест, ще бъде постигнато, чрез:

- създаване на звена за контакт, посредством които ще се облекчат административните процедури при инвеститорите, изграждащи централи за производство на електрическа енергия от ВИ;
- въвеждане на облекчения при присъединяване на потребителите на собствена енергия от ВИ и на демонстрационните проекти на възобновяема енергия с електрическа мощност равна или по-малка от 10.8 kW.

4.2. По проблем 2:

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

4.n. По проблем n:

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант „Без действие“	Вариант 1	Вариант 2	Вариант n
Ефективност	Цел 1: Постигане на националната цел за 27.09% дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г.	3	2	1	
	Цел 2: Постигане на задължителната цел за потребление на енергия от ВИ в сектор транспорт	3	2	1	
	Цел 3: Увеличаване на използването на енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане	3	2	1	
Ефикасност	Цел 1: Постигане на националната цел за 27.09% дял на енергията от ВИ в	3	2	1	

	брутното крайно потребление на енергия до 2030 г.				
	Цел 2: Постигане на задължителната цел за потребление на енергия от ВИ в сектор транспорт	3	2	1	
	Цел 3: Увеличаване на използването на енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане	3	2	1	
Съгласуваност	Цел 1: Постигане на националната цел за 27.09% дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г.	3	2	1	
	Цел 2: Постигане на задължителната цел за потребление на енергия от ВИ в сектор транспорт	3	2	1	
	Цел 3: Увеличаване на използването на енергия от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане	3	2	1	

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степенята, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степенята, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степенята, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степенята, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 3 „Въвеждане на новите изисквания на Директива (ЕС) 2018/2001“

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- ☐ Ще се увеличи
- ☒ Ще се намали
- ☐ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

С новата нормативна промяна не се създават нови регулаторни режими.

В действащия ЗЕВИ не са регламентирани регулаторни режими. Предвидените промени нямат регулаторен характер, поради което не се засягат съществуващи режими.

По отношение на съществуващите услуги ще бъде засегната услугата, свързана с издаване, прехвърляне и отмяна на ГП за енергия от ВИ. В ЗЕВИ са регламентирани изисквания само по отношение на ГП за удостоверяване произхода на произведената електрическа и топлинна енергия и енергия за охлаждане от ВИ. С промените се предвижда обхватът на ГП, които понастоящем съществуват за енергията от ВИ да се разшири, така че да включва и газ от ВИ.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☒ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се очакват такива.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☐ Проведени са консултации

☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МЕ, в съответствие с чл. 26 от Закона за нормативните актове. Резюме на резултатите от обществените консултации ще бъде изготвено и включено към настоящата оценка на въздействие след приключването им.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници ще се съгласува в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

☐ Не

Пълната оценка на въздействие на ниво ЕС може да бъде намерена на следния линк:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0418&from=EN>

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

10. Приложения:

.....
.....

11. Информационни източници:

.....
.....

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: **Николай Налбантов, директор на дирекция „Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие“**

Дата: 30.06.2022

Подпис: